

PEYGAMBERSAS'İN BAZI UYGULAMALARI*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîne hamden kesîran tayyiben mübâreken fîhi, alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtu ve'sselâmu alâ seyyidinâ ve senedinâ ve mededinâ muhammedini'lmustafâ... Ve âlihî ve sahibihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'ddîn...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsü kitâbu'llâh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu teâlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sahibehâ fi'n-nâr...

Kâne'n-nebiyyü kemâ ruviye ennehû kân:

كَانَ إِذَا نَزَلَ مَنْزِلًا لَمْ يَرْتَحِلْ حَتَّى يُصَلِّيَ الظُّهْرَ

(حم. د. ن. عن أنس)

RE. 541/7 (*Kâne izâ nezele menzilen, lem yertehil hattâ yusalliye'z-zuhr.*)

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun... Rabbimiz cümlelerinizi dâreyn saadetine nâil eylesin...

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Peygamber SAS Efendimiz'in mübarek âdetlerinden, îtiyatlarından, hâlinden, şemâilinden, sîretinden rivayetleri okumaya devam ediyoruz.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izah edilmesine başlamazdan önce, Peygamber Efendimiz Muhammed-i Mustafâ Hazretleri'ne bağlılığımızın, sevgimizin, saygımızın, bir nişanesi olmak ve rûh-ı pâkine takdim kılınmak üzere; ve onun cümle âlinin, ashabının, etbainin, ahbabının ruhlarına hediye olmak üzere; sâir enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullah ve mukarrabînin ruhlarına ve hâsseten Ümmet-i Muhammed'in mürşidleri olan ulemâ-i muhakkıkîn verese-i nebî sâdât ve meşâyih-i turuk-ı âliyyemizin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu hadîs-i şerifleri bize kadar nakil ve rivayet eylemiş bulunan bütün hadis alimlerinin ve râvilerin ruhlarına; ve eseri te'lif eylemiş olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddin Hocamız'ın ve kendisinden feyiz aldığımız Hocamız Muhammed Zâhid-i Bursevî'nin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldeleri fetheden fatihlerin, Fâtih Sultan Mehmed Hanın, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhlarına hediye olsun diye; bu beldeyi düşmanlardan korumuş ve temizlemiş olan mübareklerin ruhlarına hediye olsun diye;

Cümle hayır ve hasenât sahiplerinin ve bilhassa içinde toplanıp, ibadet edip hadis-i şerifleri okuduğumuz şu caminin bânîsi İskender Paşa Hazretleri'nin ve tekrar tekrar tamir ve tevsi eyleyenlerin kendilerinin ve geçmişlerinin

ruhları için;

Uzaktan ve yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere gelmiş olan siz mübarek kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhları için;

Biz yaşayan müslümanların da Rabbimizin rızasına uygun ömür sürüp, sünnet-i seniyye-yi Nebvî'ye temessük eyleyip, Kur'ân-ı Kerîm'in yolunda yürüyüp, Rabbimizin rızasına vâsıl olup, cennetiyle ve cemâliyle müşerref olmamız için bir Fâtîha, üç İhlâs- ı Şerîf okuyalım, öyle başlayalım, buyurun! .....

a. Yolda Mola Verince Öğleni Kılmadan Yola Çıkmazdı

Mukaddimedede metnini okumuş olduğumuz rivayetlerin birincisi *Râmûzü'l-Ehâdîs* isimli hadis kitabının 541. sayfasındaki 7. hadisi şeriftir. Ebû Dâvud, Neseî ve Ahmed ibn-i Hanbel Enes RA'dan rivayet etmişler:¹

كَانَ إِذَا نَزَلَ مَنْزِلًا لَمْ يَرْتَجِلْ حَتَّى يُصَلِّيَ الظُّهْرَ

(حم. د. ن. عن أنس)

RE. 541/7 (*Kâne izâ nezele menzilen, lem*

¹ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.III, s.443, no:1019; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.120, no:12225; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.464, no:1485; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.II, s.88, no:975; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VII, s.294, no:4324; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.366, no:7544; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.I, s.350, no:3538; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı İsfahan*, c.V, s.438, no:40114; Ziyâü'l-Makdîsî, *el-Ehâdîsü'l-Muhtâreh*, c.II, s.441, no:2103; Enes ibn-i Mâlik RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.100, no:18155; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, s.197, no:6805.

yertehil hattâ yusalliye'z-zuhr.)

(*Kâne izâ nezele menzilen*) “Peygamber SAS Hazretleri seyahat esnasında bir konakta konakladıkları zaman, (*lem yertehil hattâ yusalliye'z-zuhr*) öğle namazını kılmadan yola devam etmezdi.”

Mâlum, Peygamber SAS Hazretleri'nin *kaylûle* adı verilen öğle istirahati tavsiyesi vardır. Peygamber SAS Hazretleri kendisi de öğle vakti –evvelinde veya sonrasında– istirahat ederdi.

“–Neden?”

Peygamber Efendimiz bizler gibi çok geç vakit kalkmazdı; seher vaktinde, sahur zamanında kalkardı. Gecenin içinde teheccüd namazı kılardı. Sonra sabahın vakti girerdi. Camide sabah namazını kılardı. Sonra İşrak vaktine kadar beklemeyi veya hasta ziyaret etmeyi veyahut sabah namazından sonra bir cenazesi, bir işi olan kimsenin işini görmeye gitmeyi severdi.

Ondan sonra, yapılacak işler bitince, öğlenin sıcağı bastırdı mı Arabistan'da, taşların üstüne kumların üstüne basılamaz. Öyle sıcak olur, o kadar dayanılmaz sıcak olur. Zaten mesainin yarısı, günün yarısı geçmiş oluyor. Geceleyin 3'te kalksa, 11'e kadar 8 saat zaten bir mesai sarf edilmiş oluyor, ayakta durulmuş, koşturulmuş oluyor. Efendimiz o vakitte bir istirahat ederdi, *kaylûle* uykusu uyurdu.

Bu uykunun gece uykusuna katkısı dolayısıyla dinç olurdu. Bu uyku insana dinçlik verir ve akşam ibadetlerini rahat yapar. Gece

ibaretlerinde de müteakip günlerde yorgunluk birikip de;

“—Artık dermanım kalmadı, kalkacak hâlim kalmadı...” gibi bir durum meydana gelmez.

Ve günün —dikkat edilirse— tam ortalarında bir daha bir istirahat yapılmış oluyor. Bir de gece istirahatı... İkisi vücudu tam 24 saatin uygun zamanlarında dinlendirmiş oluyor. İnsan o sıcakta, güneşte dışarıya çıksa zaten yürüyemez. İş yapmak istese sıcaktan dermanı olmaz. Uygun bir şey. Keşke hepimiz iş durumumuz müsait olsa böyle yapabilsek, çok sıhhat kazanırız.

Peygamber Efendimiz bunu bize kendi hayatında uyguladığı gibi tavsiye de etmiştir, gece ibadetine kalkmamız kolay olsun diye.

Gündüz uyuyamayan insan ne yapar?

Akşam namazını zor kılar. Akşam namazının arkasından bir de yemek yedi mi, yemeğin de rehaveti çöktü mü, artık sandalyesinde, sedirinde başı önüne düşmeye, uyuklamaya başlar. Kimisi yatıyor da yatsı namazını geceleyin kalkıyor da öyle kılıyor, geç vakitlerde kılıyor, çünkü dayanamıyor. Artık dermanı kalmamış, bakıyorsun sedirinde, somyasında uyumuş kalmış. Çoluk çocuk kenarda...

Artık yorgun düştüğünden yatsıyı bile sonra kılıyor. Yatsıya gelmiş olsa gözleri kapanıyor, uyuklaya uyuklaya yatsıyı kılıyor. Hadi bir kere dayansa, ertesi gün, o gece artık teheccüde kalkamıyor. Teheccüde kalksa, sabah namazına geldiği zaman mihrapta okunanı dinleyemiyor,

anlayamıyor, bir dermansızlık oluyor.

Halbuki böyle olmaması lazım. Yorgunluk gittikçe üstüne bine bine insan uykusuz kaldı mı, dermansız kaldı mı vücudunda zâfiyet başlar. Vücuttaki zâfiyet ruhuna da intikal eder. Bu sefer hayâlât ve vehimler görmeye başlar. Dermanı kesilir, hâli zorlaşır, sıkıntılı bir duruma düşer.

Ne yapacağız?

Vücut bizim bineğimizdir. Ömür boyu biz bu bineği kullanacağız. Vücut ruhun bineğidir. Ruh bu vücuda girmiş. Bu beden ruhu taşıyor. Ömür boyu taşıyacağı için bunu hor kullanmamak lazım. Bakımına dikkat etmek lazım. İstirahatini uygun zamanlarda yapmak lazım.

Arabayı bile iyi bakmadığın zaman su kaynatıyor. Veyahut yağsız bırakıldığı zaman; “Gömlek yaktı, motor yandı.” deniliyor. Veyahut; “Hararet yükseldi. Aman, yük ağır, bir kenarda biraz dinlendirelim!” deniliyor. İşte bunun gibi...

Onun için durumu müsait olan, kendisini Efendimiz’in bu günlük hayatı planlama şekline uydurursa çok rahat eder ve sıhhat kazanır. Öğleden sonra onun için uyuklama zamanı olmaz, işlerini zar zor, verimsiz bir tarzda götürme şekli olmaz; canlı canlı yaptığı zaman olur. Birazcık istirahat edebilirse öğleden sonrası kurtulur.

“—Hocam, başka insanların aklı fikri yok mu? Bunu şimdiye kadar hiç duymadık. Herkes sabahleyin 9’da mesaiye gitmek için 7 buçukta,

8’de evinden çıkıyor, akşam 6’ya kadar harıl harıl çalışıyor...”

Aslında birtakım dinlendirme işlemleri düşünülmüş; ama tam uygulanmıyor. Fabrikalarda birtakım molalar vardır. Millet ondan istifade etmiyor, bilakis vücudu yoracak başka işler yapıyor. Futbol oynuyor veyahut sigara içiyor veyahut daha başka bir şey yapıyor. Halbuki istirahat etse o sıkıntılar olmayacak.

Amerikalı, dünyanın meşhur zenginlerinden milyarderlerinden birisi, Rockefeller isimindeki adam, öteki zenginlerden fazla uzun yaşamış. Öteki zenginler 40-45 yaşında ölüyorlarmış. Zengin oldukları halde genç yaşlarında gidiyorlarmış. Bu uzunca yaşamış. Araştırmacılar merak etmiş, demişler ki:

“—Öteki zenginler paralarına pullarına, iyi bakımlarına, ihtimamlarına rağmen çabuk ölüyorlar. Neden?”

İş telaşı, şirketlerin batma çıkma korkusu, toplantılar, gelmeler, gitmeler; adam yıpranıyor. Zengin ama, “Büyük başın derdi büyük olur.” derler, o büyük telaştan dolayı bir istirahat zamanı olmuyor; 40, 45, 50 derken ölüp gidiyor. Berikisi çok uzunca yaşamış. “Bu niye uzun yaşadı?” diye incelemişler.

Adamın prensibi; öğle üzeri şirketindeki özel dairesine çekilirmiş, diyelim ki saat 12’de çekildi;

“—Saat 2’ye kadar kimse beni rahatsız etmeyecek. Dünya yerinden oynasa, şirketlerin hepsi batsa çıksa, çok mühim işler olsa bile

beni uyandırmayacaksınız!” diye katî talimat verirmiş, o arada istirahat edermiş.

Adam dinç, sağlam, uzun seneler koşturmuş diye anlatıyorlar.

Bu neden? Peygamber Efendimiz’in tavsiyesine uygun bir şey yaptı da ondan.

Gerçi o Peygamber Efendimiz’i belki bilmez. Belki de okudu.

b. Batılılar İlmî Müslümanlardan Öğrendi

Çünkü bizim Batılı dediğimiz adamların çoğu, filozoflar, şark müslüman alimlerini okumuş kimselerdir. Descart’ı, Pascal’ı, birtakım yeni nazariyeler ortaya atmış adamlar, kan deverânını bulmuş insan, çiçek aşısını bulmuş insan diye ortaya atılan kimseler... Aslında onları önceden müslümanlar bulmuş. Müslümanların kitaplarını tercüme etmişler, okumuşlar.

Hatta On Beşinci Yüzyıl’a kadar İslâm üniversitelerine, Endülüs’e filan gelmişler, oralarda Arapça öğrenmişler, Arapça eserler Sicilya’da Latince’ye çevrilmiş vs. Coğrafi keşifleri öğrenmişler, aşığı öğrenmişler, vücudun tıp bakımından müslüman alimlerinin bulunduğu gerçeklerini öğrenmişler; çok istifade etmişler de, Avrupa’nın çehresi değişmiş. Müslümanların tesiri ile Avrupa’da böyle bir fikrî tahavvül, gelişme olmuş da ona *Rönesans* diyorlar.

Neden?

Müslümanlarla tanıştı. Müslümanları gördü. Kendisinin geriliğini anladı. Haçlı seferleri

yaptı, şöyle etti böyle etti; ama düşman da olsa yine karşı tarafı inceledi, gördü, o diyarları gezdi, kendisinin pisliğini, şaşkınlığını gördü... Derken böylece kendilerini toparlamışlar.

Mümkündür. Meselâ Hıristiyanlıkta *Monoteryan* diye bir mezhep var. Hep hıristiyanlar teslis akidesine, üçleme bâtil inancına sahipler diye duyarız. Bu monoteryan olanlar tek Tanrı'ya inanan grup. Onların müslümanlara yakın ülkelerde meydana gelmesinden, müslümanların tesiri ile öyle olduğunu, yani fikirlerinin düzeldiğini söylüyorlar. Kendi akidelerinin yanlışlarını anlayıp da Müslümanlığa bir adım daha yakın geldiğini öteki hıristiyanlar söylüyor:

“—Siz müslümanlara benzediniz, müslümanlardan tesir aldınız.” diye güya onları tenkit ediyorlar.

Oradan biliyoruz. Mümkündür. Peygamber Efendimiz'den çok istifade etmişler. Voltaireler ve saireler;

“—Sen çok büyük insansın ey Muhammed!” diye methiyeler yazmışlar. Kitaplarda bunlar belirtiliyor. “Sen ne kadar ince, ne kadar yüksek fikirlere sahipsin! Ne güzel hürriyetler öğretmişsin!” diye methediyorlar. Mümkündür, onlar da öğrenmiş olabilir.

Bu arada tabii sözü kendimize döndürelim. Elin gâvuru uzak diyarlarda, dili başka, dini başka, hayatı başka; İslâm'ı inceliyor da, İslâmî gerçeklerden, faziletlerden istifade ediyor da bizim memleketimizin anası babası müslüman, kendisi müslüman insanları cahil

kalıyorlar. Peygamber Efendisi'nden haberi yok, Peygamber Efendimiz'in tavsiyelerinden haberi yok, yaşayışından haberi yok, İslâm'ın yüceliğinden haberi yok, her tarafta beğenildiğinden haberi yok!

Yönünü döndürmüş, başkalarını taklit ediyor. Ya Mao'yu taklit ediyor, ya Marx'ı, ya Lenin'i, ya başkasını... İnsanların ezilmemesini, haklarının yenmemesini o Lenin'den, Marx'tan, Mao'dan yüzyıllar önce İslâm çok daha güzel anlatmış. Veyahut da Batı'nın sahte rengine, âlâyîşine aldanıp; "Batı medeniyeti" diyor; kendi töresini bırakıyor, giyimini kuşamını bırakıyor, selâmını sabahını bırakıyor...

Selâm sabahtan ne olacak! Selâm sabahın değişmesinden ne olacak! Sen kendin Allah'ın selâmıyla selamlaşsana! Dininin selâmını neden bırakıyorsun! Onları bırakıyor da Batı'yı taklit ediyor. Taklit şahsiyetsizliktir. Taklit zayıflık alâmetidir. Yüksek insanları başkaları taklit eder.

Osmanlı ecdâdımız yüksek iken Romanya'da, Macaristan'da Osmanlı modası hâkimmiş. Herkes Osmanlılar gibi giyinmeye, Osmanlılar gibi evini süslemeye, planını öyle yapmaya çalışırlarmış. Karadeniz'den gemilerle İstanbul'a gelirlermiş, malları, kumaşları alırlarmış, giderlermiş. Osmanlı gibi olmaya özenirlermiş. Biz kuvvetliyken...

Şimdi iş tersine dönmüş. İnsanların Müslümanlıktan haberi yok. Tabii uzun seneler öğretilmedi, hatta kötülendi. Şu memlekette, şu müslü-

man ÷lkede İslâm köt÷lendi! Camiler kapatıldı, din müesseseleri kapatıldı. Üniversitelerde fakülteler kapatıldı. 1930’lu, 1940’lı yıllarda...

Gazetelerde din konusunun konuşulması yasaklandı, namaz kılanlara fırsat verilmedi. Mü’minlere sert muamele edildi. Kur’ân-ı Kerîm okutulmadı. Eski yazı kitaplar toplattırıldı, göm÷ld÷, yaktırıldı... O zaman dinini öğrenmeyen cahil bir nesil yetişti.

O cahillikle yetişenler bu sefer dünyanın her tarafını bilmediğinden Batı’nın biraz süslü p÷slü hâlini görünce ağzı açık ayran budalası gibi hayran oldu. “Bunların her şeyi güzelmiş!” diye onun peşinden gitti. Onlar da kendileri zaten muhtaç, kendileri doğru fikirde, doğru yolda değil ki... Bizimkiler onlara sarıldılar:

“—Allah Allah! Avrupa’da bir cereyan çıkmış; kapitalizm. Acaba kapitalist mi olsak?”

Hadi, kapitalizmin peşinden gittiler. Baktılar ki kapitalizmde çok istismar var, haksızlık var, patron işçileri sömürüyor...

“—Bir de komünizm çıkmış, sosyalizm çıkmış...”

Hadi, bu sefer sosyalizmin peşinde; “İşçi haklarını kurtaralım, patronları ezelim, fabrikaları yıkalım...” dediler.

Ne o, ne bu! Sen müslümansın! Sen haklara saygılısın. Alın terinin kıymeti İslâm’da en güzel tarzda öğretilmiş. İnsanı en hür yetiştiren rejim İslâm rejimi. Ne devlete kul ediyor ne sermayeye kul ediyor; Allah’a kul ediyor. Allah’a kul olmak mı iyi, patrona kul olmak mı

iyi, devlete kul olmak mı iyi?

Elbette Allah-u Teâlâ Hazretlerine, kendisine türlü türlü nimetleri veren Rabbine kulluk edip, kâinâtı bilen, yaratan, insanın hâlini ihtiyaçlarını bilen Rabbinin tavsiyelerine uyan kâr eder.

Onları öğrenemediler. Maârif mekteplerinde, maârif klasikleri içinde Batı'nın dinsizlerinin kitaplarını tercüme ettirdiler. Milli Eğitim Bakanlığı yayınları arasında o kitapları çıkarttılar. Bütün liselere, ortaokullara gönderdiler. Hep dinsizlik kitaplarını maârif klasikleri arasında okuya okuya bir nesil türedi ki:

“—Din neymiş, iman neymiş, ahlâk neymiş, inanç neymiş, ahiret neymiş?..” diye her şeyi reddettiler.

“—Dur bakalım, bunlar türedi, bir halt karıştıracaklar ama ne yapacaklar...” derken, şimdi patladı.

Yığılan pislik şimdi patladı. Hadi bakalım... Güneydoğu'da:

“—Ben Kürdüm, sen Türksün! Sen ayrısın, ben ayrıyım! Ben ayrı devlet kuracağım!”

Hadi Mehmetçiği kurşunla, karakolu bombala, mezralara baskın yap, masum çocukları öldür, ateşe at...

“—Ne bu?”

Bu, dinsiz imansız eğitimin sonunda vicdansız yetişmiş insanların işleri.

Bir kardeşimiz diyor ki, o da bizim kardeşimiz

ama fikrine hiç katılmıyorum:

“–İnsanları aç bırakırsan, karını doyurmazsan işte böyle olur.”

Hayır! Bunlar aç kaldığından değil. Bu anarşiyi yapan adamların hepsi üniversite mezunu. Üniversitelerde okudular. Belki Ortadoğu’da okudular. Belki senden benden iyi İngilizce biliyor. Belki dış ile ilişkileri senden benden iyi. Belki parası senden benden çok... Ama kafa bozulunca, kalp bozulunca insandan hayır gelmez. Tahsilli de olsa, bilgili de olsa, görgülü de olsa, dünyayı dolaşmış da olsa, kafa yamuk oldu mu, kalp yamuk oldu mu, pis oldu mu ondan hayır gelmez.

Ayna eğri büğrü oldu mu doğruyu göstermez. Ayna dümdüz olmadı mı bozuk gösterir; şişmanı zayıf gösterir, zayıfı bücür gösterir, bücürü dev gösterir, bir başka türlü olmadık şekilde gösterir.

Güneydoğu Anadolu’daki, Doğu Anadolu’daki kavgaların gürültülerin sebebi neymiş?

“–Yanlış eğitim...”

O memleketlerde, o topraklarda eskiden Kürtçe konuşan kardeşlerimiz yok muydu? Yedi asır niye bunlar kavga gürültü etmediler de şimdi ediyorlar?

Sen onları birbirine bağlayan kardeşlik bağlarını kopardın. Bunlara birbirlerine sevgiyi, birbirini saymayı, birbirine iyilik etmeyi, kimsenin hakkına tecavüz etmemeyi, insanlara hizmet etmeyi aşıl原因an inancı bunların kafasından

aldın... Hatta kendin üniversitelerde onları komünist yetiştirdin. Sen yaptın! Çünkü İslâm'ın hak din olduğuna sen de inanmıyordun. Sen de ağız açık ayran budalası gibi Batı'nın hayranlığına kapılmıştın. Sen de, "Çocuklarımı en iyi yetiştireceğim." diye kızını bale okuluna verenler gibi... Bu çocukları sen yetiştirdin! Kafan yamuk olduğundan...

İyi iş yapacağım diye küçücük kızını götürüyor, bale okuluna veriyor. Bacaklar meydanda, göğüsler meydanda... Bu kız sonra ne olacak? Büyüyecek... Ne olacağını artık... ben söylemeyeyim. Sanatkâr olacak!

Büyüklerin kafası çocuklara hayatta istikâmet veriyor. Kafa yamuk oldu mu istikâmet de yamuk oluyor? Tüfeğin namlusu eğri oldu mu, sen nişan aldığın yeri vuramazsın. Tüfeğin namlusu eğri oldu mu şu tarafa atarsın, mermi bu tarafa gider, havalarda heba olur gider. Onun için, İslâm'ın güzelliğini anlamak lazım. İslâm'ı yaşamak lazım.

Mertçe açıkça söyleyelim ki; bugün İslâm'ı seven insanlar bile, hatta şu camileri dolduran cemaatler bile İslâm'ı iyi bilmiyorlar. Arapça bilmiyor. Okuduğu sûrelerin mânâsını bilmiyor. Hadisleri bilmiyor. Allah'ın neleri yasakladığını neleri serbest bıraktığını bilmiyor. Allah'ın farzları nedir bilmiyor. Say desen sayamaz. Yapılan şeyin günah olduğundan haberi yok.

Öyle insanlar var ki bizim hoca kardeşlerimiz nikâh kıymaya evlerine gidiyorlar da gusülden haberi yok! Yıkanmayı bilmiyor. Yıkanması

gerektiğini bilmiyor. Evlenen bir insan yıkanacak, gusül abdesti alacak; haberi yok!

Gayet iyimser, gayet terbiyeli, boynu bükük:

“—Ben inançlı bir insanım, materyalist değilim.” diyor.

Ama hiçbir şeyden haberi yok! İçki içiyor, kumar oynuyor, kadınlarla kızlarla münasebetleri tamamen Batılılar gibi... Nerede kaldı senin Müslümanlığın? Nerede kaldı senin yaşam tarzın? Mâzide kaldı. Ayaklar altında kaldı, çiğnendi.

Öyle çiğnendi, öyle unutturuldu ki bugün müslüman dahi bilmiyor. Bulgaristan’dan gelen kardeşlerimiz... 300-400 bin kişi gelmiş. Kaç tanesi camiye geliyor? Bilmiyor ki!

Bizim arkadaşımız birkaç tanesini almış:

“—İşyerinde çalıştırayım da ona onurlu bir tarzda yardım olsun. Hem o çalışır hakkı olan parayı alır hem de ben işimi görürüm.” diye.

Serbest tutuyor. Demiş ki:

“—Hadi gel, bugün cuma günüdür, Cuma namazı kılalım.”

“—Ne Cuması ağabey, Cuma’yı yaşlılar kılar.” demiş.

Cuma büluğa ermiş her müslümana farz. Yaşlısı var mı; yaşlısı genci, hepsi kılacak! Üç Cuma’yı terk etti mi kalbi mühürlenir. Nursuz bir insan, kör bir insan bir daha doğru yolu göremez ki! Nereye gideceğini bilemez ki! Otomobilin altına gider, uçuruma yuvarlanır.

Sonra biraz daha vakit geçmiş:

“—Ağabey, sen bize hiç bira ikram etmiyorsun!” demiş.

Arkadaşımız sakallı, müslüman, onu camiye davet ediyor; o bira ikramı bekliyor. Neden?

Bulgarlar İslâm’ı unutturdular. Canları sağ ama kalpleri ölü. Canı sağ ama kafa gitmiş, kalp gitmiş.

Bizim memlekette de böyle oldu. Bizim memleketimizde Müslümanlığın durumu Bulgaristan’daki Müslümanlığın durumundan farklı değildi. Bizim memlekette de camiler kapatıldı, din okulları kapatıldı... Dine hücum hâlâ vardır. Hâlâ bazı insanlar, dindar insana yorgun öküzün sabana baktığı gibi yan yan bakar. Fırsat bulsa tepesine çıkıp tepelemek ister, ezmek ister.

Bizim ilericiler hâlâ insana insan olduğu için saygı gösterme seviyesine gelememi.

“—Bu benim kardeşimdir, aynı milletin çocuklarıyız...” diyemediler!

Batılı, bitli, yağlı, meşin donlu turistlere gösterdiği müsamahayı bize gösteremiyor. Onun sakalına bir şey demiyor, benim sakalıma çatıyor. Onun kıyafetine bir şey demiyor, benim hanımımın kıyafetine çatıyor.

Neden? Yamuk yetiştirildi.

Ama o yetiştirme çarklarının içinden yine anasının babasının tesiri ile, Allah’ın lütfuyla bazı iyi insanlar çıktı. O iyi insanlardan şimdi yüksek mevkilerde olanlar var; idareci, memur, asker, polis olanlar var. Bu vicdanlılar, imanlılar da elinden geldiğince:

“—İmanın gereği şudur, şunu yapalım!” diye çalışıyor.

Öbür kâfir taraf da yetişti, o da “Küfrü yayalım!” diye çalışıyor. Böyle bir didişme... Ben “Allah’ın hikmeti” diyorum. Allah-u Teâlâ hazretleri kâfirleri yüzde yüz silmiyor ki imtihan; şu da var, bu da var... Kul hangisini isterse seçsin de sevabı günahı kazansın, cennete veya cehenneme kendisinin mes’uliyeti altında, seçmesi dolayısıyla gitsin diye. İmtihan dünyası olduğundan Allah şeytana da kâfire de fırsat vermiş; iman da var küfür de var, hak da var bâtil da var. İşte böyle bir gürültü patırtı gidiyor.

Sen bu dünyanın bir imtihan dünyası olduğunu unutma! Şu anda imtihan hâlinde olduğunu unutma! Senin Allah’ın kulu olduğunu, Allah’a karşı kulluk borcun olduğunu, müslüman olduğunu, Müslümanlığın gereğine göre yaşamak zorunda olduğunu unutma! Başkasını taklit etmemen gerektiğini unutma! Onların şeytan grubu olduğunu, şeytan grubuna iman grubunun uymasının çok yazık, çok ayıp olacağını unutma! Şeytana kulluk etme, Rahman’a kulluk et! Allah yolunda yürü, insanlara faydalı ol! İnsanlara hayır getirmeye çalış, şerri getirmeye çalışma! Hakkı tutup kaldırmaya çalış, hakkı çiğnemeye çalışma! Her şeyini öyle yap!

Peygamber Efendimiz bize bunu tavsiye ediyor:

“—Kim verdiğini Allah için verirse, aldığını Allah için alırsa, sevdiğini Allah için severse, kızdığına Allah için kızarsa, işte o imanını

olgunlaştırmış.” diyor.

Demek ki her anımızda bir düşünce içinde olacağız. Elimizde terazi, aklımızda İslâm’a uygun yaşama ideali; her attığımız adımda, her yaptığımız işte Müslümanlığın asaletini göstereceğiz.

Hoşuma gitti: Bir kardeşimiz Bursa’da bir fabrikaya vazifeli memur, mühendis olarak girmiş. Ama çok başarılıymış. Irak asıllıymış. Müslüman, mütedeyyin, beş vakit namazında, Arapçası da güzelmiş, mühendis de olmuş. O fabrikaya da çok başarı sağlamış. Malının çoğunu Arap ülkelerine ihraç etmesine, dolayısıyla ekonomimize de faydalı olmuş oluyor, yardım etmiş oluyor. Ona bir başka fabrikanın sahibi demiş ki;

“—Ya nasıl olsa gidiyorsun, şu malları da al, bunları da oralarda göster, sana komisyon veririm. Bunları da teşhir et, bunların da satışını yap!”

“—Yok. Benim fabrikamın müdürüne gidersen, onunla anlaşmayı yaparsın. O sat derse, satarım. Ben onunla iş yapmaya söz vermişim, onun memuruyum. Onun memuruyken ona hıyanet edemem.” demiş.

Dürüstlüğe bak!

Müslümanın her hareketi böyle olacak. Müslüman yaptığı her işte hayranlık uyandıracak. Şimdi onun fabrika müdürü onu bırakır mı? Dört elle tutuyor. Baş üstünde tutuyor.

Neden?

Dürüst, hile yapmaz, aldatmaz, hıyanet etmez, başkasına yardım edip kendisini kösteklemez...

Şimdi ona;

“—Arap ülkelerinden gelen hangi misafir varsa istediğin gibi ağırla, istediğin otele yerleştir, istediğin masrafı yap!” diyormuş.

Hesap sormuyormuş.

Neden?

İnsanı denersin, dürüst olduğunu anlayınca rahat edersin. Ama sen arkanı çevirdiğin zaman senin cebinden parayı çalacaksa, cüzdanını çalacaksa, o zaman onun gibi aç kurtlara kuzular emanet edilmez.

Biz Efendimiz'in tavsiyesine göre, her hâlimizi İslâm'ın esasına uyduracağız. Her anda müslüman olmaya gayret edeceğiz. Efendimiz böyle yaparmış.

c. Seferde Bir Yere İnince İki Rekât Namaz Kıldadı.

Diğer hadîs-i şerif... Hani hep Peygamber SAS Efendimiz'in âdetleri, îtiyatları, mübarek davranış şekilleri nedir diye onları okuyoruz ya...

Fudâle ibn-i Ubeyd RA şöyle rivayet ediyor:²

---

² Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVIII, s.300, no:770; Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.III, s.243, no:2176; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.II, s.571, no:3683; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliya*, c.V, s.148; Fudâle ibn-i Ubeyd RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.100, no:18156.

كَانَ إِذَا نَزَلَ مَنْزِلًا فِي سَفَرٍ أَوْ دَخَلَ بَيْتَهُ لَمْ
يَجْلِسْ حَتَّى يَرْكَعَ رَكْعَتَيْنِ

(طب. عن فضالة بن عبيد)

RE. 541/8 (*Kâne izâ nezele menzilen fî seferin, ev dehale beytehû, lem yeclis hattâ yerkaa rek'ateyni.*)

“Efendimiz SAS yolculukta bir konaklama yerine indiği zaman yahut da evine girdiği zaman...”

Lem yeclis hattâ yerkaa rek'ateyni. “İki rekât namaz kılmadan oturmazdı.”

Eve girer girmez veyahut hemen kâfile konak yerinde duraklar duraklamaz; Allahu ekber, iki rekât namaz kılıyor.

Efendimiz SAS her işinde dualı, her zamanında namazlı, her hâli hoş, her hâli imanının gereği olarak bize numune olacak şekilde. Onun için, siz de evinize girdiğiniz zaman iki rekât namaz kılıverin. Seyahatten döndüğünüz zaman iki rekât namaz kılıverin. Bir yerde konakladığınız zaman iki rekât namaz kılıverin.

Hangi otobüs yolcusu; “Otobüs 15 dakika çay molası verdi. Gireyim, şunun mescidinde iki rekât namaz kılayım.” diye düşünür?

İnşaallah bundan sonra siz düşünürsünüz, Efendimiz her konaklama yerinde böyle yaparmış diye. Millet hemen çay içmeye koşuyor. O da hakkı, ihtiyaçları var, ihtiyaç molası filan oluyor. Ama Efendimiz'e her hâlimizi benzeteceğimiz için inşaallah bundan

sonra öyle yaparsınız.

d. Kendisine Vahiy Gelince Terlerdi

Zeyd ibn-i Sâbit RA'dan rivayet edilmiş:³

كَانَ إِذَا نَزَلَ عَلَيْهِ الْوَحْيُ ثَقُلَ لِذَلِكَ وَتَحَدَّرَ
جَبِينُهُ عَرَقًا كَأَنَّهُ جُمَانٌ وَإِنْ كَانَ فِي الْبَرْدِ

(طب. عن زيد بن ثابت)

RE. 541/9 (*Kâne izâ nezele aleyhi'l-vahyu sekule li-zâlike, ve tahaddere cebînuhû arakan keennehû cümânün, ve in kâne fi'lberdi.*)

“Peygamber SAS Hazretleri'nin üzerine vahiy indiği zaman, kendisine Allah'ın vahyi geldiği zaman, ayet, Kur'an indiği zaman bu ona çok ağırlık verirdi.”

Vahiy kolay bir şey değil. Vahyin alınması Rasûlüllah Efendimiz'e ağır gelirdi. Zor bir iş demek ki...

İlâhî âlemden Rasûlüllah'a vahiy geliyor, Kur'ân-ı Kerîm geliyor. O ona çok ağır gelirmiş. Hatta bu ağırlığı maddeten de var galiba ki devenin üstündeyken vahiy gelse devenin ayakları ayakta durmaya tahammül edemezmiş, deve çökmüş. Nasıl bir ağırlıksa o ağırlıktan deve çökmek zorunda kalırmış.

Bir keresinde sahabeden birisi diyor ki:

“—Kalabalıkta Rasûlüllah'ın dizi dizime

³ *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.152, no:18469; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, s.197, no:6807.

deđiyordu. Vahiy geldi, dizim parçalanacak sandım.”

O kadar mânevî bir hal...

Vahiy Rasûlüllah Efendimiz’e geldi. Ahir zaman Peygamberi, kıyamete kadar hükmü bâki. Ondan sonra birisine de gelecek değil. Hani bazı şapşallar, şaşkınlık, yalancılar, haydutlar, hırsızlar, ahiret yolunun yol kesicileri çeşit çeşit inançlar ortaya atıyorlar; hepsi yalan, yanlış, saçma, asılsız, esassız! Hak din İslâm... Son Peygamber Muhammed-i Mustafâ *Aleyhi’s-salâtu ve’s-selâm*.

Ona öyle bir vahiy geldiği zaman çok ağır olurdu ve alnı inci gibi boncuk boncuk ter olurdu. (*Ve in kâne fi’l-berdi*) “Vahiy soğukta bile inse...” Hava soğuk, herkesin abasına büründüğü kış gününde bile vahiy inmiş olsa, alnı boncuk boncuk, inci tanesi gibi ter dolardı.

Rasûlüllah SAS’in vahiy esnasında başına gelen haller böyle.

Etrafındakiler —bu hadîs-i şerîfte, bu rivayette yok ama— arı vızıltısı gibi bir vızıltı duyarlardı. Vahyin gelişi böyle bir sesli olurdu.

e. Vahiyden Dolayı Baş Ağrırken Kına Kordu

Ebû Hüreyre RA rivayet ediyor:⁴

---

⁴Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.VI, s.5, no:5629; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.391, no:7852; Heysemî, *Mecmaü’z-Zevâid*, c.V, s.160, no:8348; Ebû Hüreyre RA’dan. *Kenzü’l-Ummâl*, c.VII, s.152, no:18470; *Câmiü’s-Sağîr*, c.II, s.197, no:6808.

كَانَ إِذَا نَزَلَ عَلَيْهِ الْوَحْيُ صُدِعَ فَيُغْلَفُ رَأْسَهُ
بِالْحِنَاءِ

(ابن السنى وأبو نعيم فى الطب عن أبى هريرة)

(*Kâne izâ nezele aleyhi'l-vahyu sudia feyugallifu re'sehû bi'lhinnâ'*) “Rasûlüllah Efendimiz'in kendisine vahiy geldiği zaman, o ağır hadiseden dolayı başında ağrı kalırdı. Bu muazzam haberleşmenin, ilâhî âlemden kendisine gelen o vahyin, o haberleşmesinin vücudu üzerindeki ağırlığından dolayı başında ağrı kalırdı da ağrısı geçsin diye başını örter ve kına ile kınalardı. Başına kına yakardı.”

O ağrıyı alsın diye, o zamanın çarelerinden bir çare olarak, baş ağrısı geçsin diye Efendimiz başını kınalardı.

f. Sıkılıp Üzüldüğü Zaman Ettiği Dua

Abdullah ibn-i Mes'ûd RA'dan rivayet ediliyor:⁵

كَانَ إِذَا نَزَلَ بِهِ هَمٌّ أَوْ غَمٌّ قَالَ يَا حَىُّ يَا قَيُّوْمُ
بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيْثُ

(ك. عن ابن مسعود)

RE. 541/11 (*Kâne izâ nezele bihî hemmün*

⁵ Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.689, no:1875; Beyhakî, *Deavâtü'l-Ke-bîr*, c.I, s.127, no:170; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.258, no:10231; Abdullah ibn-i Mes'ûd RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.70, no:18004; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, s.197, no:6809.

ev gammün, fekàle: Yâ hayyu yâ kayyûm, birahmetike estağîsu.)

(Kâne izâ nezele bihî hemmün ev gammün, fekàle) “Peygamber Efendimiz’e üzücü bir şey veyahut bir gam, can sıkan veya üzen bir hâdise geldiği zaman derdi ki:

(Yâ hayyû yâ kayyum) ‘Ey Hayy olan, Kayyum olan Allahım! *(Birahmetike estağîsu)* Senin rahmetinden imdat istiyorum. Senin rahmetinden yardım diliyorum.’ diye dua ederdi.”

Hem, insana sıkıntı, telaş veren şey demek. Çoğulu *hümûm* geliyor. *Gam* da bizim Türkçede kullandığımız bir kelime. “Çok gamlıyım!” filan diyoruz. Onun da çoğulu *gumûm* geliyor, o da üzüntü demek.

Sıkıntı veya üzüntü, kendisini telaşa düşüren, biraz üzen bir hâdise olduğu zaman Rabbine ilticâ edip ondan, onun rahmetinden yardım isterdi. Tabii Allah’ın lütfu da kendisine gelirdi.

Peki, Allah’ın en sevgili kulu olduğu halde ona neden gam, keder geliyor? Niye her günü düğün ve bayram değil?

Çünkü o bize nümune. Onun her günü güzel olsaydı, o zaman biz kötü günlerde ne yapacağımızın misâlini bulamazdık. Peygamber Efendimiz bizim gibi yaşadı, bizim çektiğimiz sıkıntıları çekti, bizim gördüğümüz meşakkatleri gördü; onların karşısında peygamberce davrandı, Allah’ın sevgili kulu olarak davrandı, nasıl hareket etmesi gerekiyorsa öyle hareket etti.

Peygamber Efendimiz'in eline çok para geçti. Efendimiz fakir değildi. Yarına para bırakmadı. Sofra örtüsünün üstüne altınları yığı da avuç avuç dağıttı. Zenginliğe itibar etmedi.

Cebrail AS bir keresinde geldi de:

“—Yâ Rasûlallah! İstersen şu karşıdaki dağları Rabbin sana altın yapacak. Diler misin, yapsın mı?”

“—İstemem.” dedi.

Efendimiz zenginliği istemedi.

“—Vallâhi ben sizin fakirliğinizden ziyade zenginliğinizden korkarım.” diye de hadîs-i şerifte söylüyor.

Çünkü zengin oldu mu insan, onun Allah tarafından kendisine verildiğini, hesabının olduğunu düşünmez de onunla çalım satar, keyif yapar, nefsinin peşinde koşar, eğlenceye harcar, zevke harcar, çeşit çeşit yasak yerlere harcar, çeşit çeşit günahlara girer; Rabbini unuttur, ibadeti unuttur da neler neler yapar...

Onun için, insan fakir olursa işte camiye geliyor. Camiye gelen insanlara bakın; ekseriya fakirdir, orta hallidir. Allah'ın uyanıklık verdiği zenginler de tek tük gelir. Camilerin hangi semtlerde çok olduğuna bakın; ekseriya gecekondu semtlerinde iki adımda bir mescid, bir cami görürsün.

Neden?

Onlar ibadetine düşkün. Bir cami yetmiyor, iki adımda bir cami...

Ya bu berikiler? Allah onlara bir sürü mal vermiş, mülk vermiş, para vermiş, pul vermiş... Onların ibadete ihtiyacı yok mu? Allah'a ihtiyaçları yok mu?

Olmaz olur mu? Başına bir hastalık geldiği zaman nereye baş vuracağını şaşırıyor. O zaman başlıyor:

“—Hocam, çocuğumuz olmadı; bir nefes etseniz, çocuğumuz olsa. Bir amansız hastalığa düştük; bir dua etseniz de kurtulsak...” İyi ama, genişlik zamanında Rabbinin emirlerini tutmayan, sözünü dinlemeyen kimsenin duasını Allah darlık zamanda kabul etmez ki... Kaide böyle. Rasûlüllah Efendimiz öyle buyurmuş. Sen Allah'ı unut, Allah seni cezalandırmak için başına bir belâ versin, o zaman:

“—Aman yâ Rabbi! Affet yâ Rabbi! Kaldır yâ Rabbi!..”

Bu senin daha önceki edepsizliklerinin cezası. Niye kaldıracak; Allah ceza olarak verdi, hassaten sana geldi. Millet onu bilmiyor.

Sen genişlik zamanında Rabbine dua edeceksin. İhtiyacın yok sandığın zamanda, hasta olmadığın zamanda, paran bol olduğu zamanda daha çok dua edeceksin.

Bazı öyle zenginler de var. Allah razı olsun. Kuveyt'ten bir kardeşi söylerler; 30 bin dolar zekâtı varmış. Zekât verecek yer arayıp duruyor. Neden? Allah onun gönlüne takvâ duygusunu vermiş de Allah rızası için parasını harcaması gerektiğini, sarf etmesi gerektiğini biliyor da çalışıyor.

Efendimiz SAS:

“—Yâ Rabbi! Senin rahmetinden yardım isterim.” derdi.

Allah’ın rahmetine ilticâ eden mahrum kalmaz. Kalmamıştır da... Tarih boyunca böyledir. Peygamber Efendimiz SAS’in hayatı, sahabenin hayatı, ecdâdımızın hayatı, girilen birçok savaşlar, o savaşlarda müslüman ordusunun azlığı, karşı tarafın kalabalıklığı ve sonundaki zaferler, hep bellidir. Ne zaman Allah yolunda yürümüşse, Allah yardım etmiştir. Ne zaman Allah yolundan dönmüşse, kibre, ucuba, gurura düşmüşse, o zaman cezalanmıştır.

Hatta Peygamber Efendimiz’in zamanından da misâli var:

Huneyn harbi olduğu sırada, müslümanlar Mekke’yi fethetti, artık Kureyş de tepelendi, müslümanların üstünlüğü galipliği anlaşıldı. Ama birtakım azılı müşrik kabileler var, onlar hâlâ müslümanlarla uğraşıyorlar. Toplanmışlar, Taif tarafından geliyorlar.

“—Hadi onlara da bir sefer yapalım!” Denildi.

O sırada müslümanlar gururlandılar. Vadilere baktılar, vadiler dolusu müslüman asker, başlarında sahabe-i kirâm, en başta Peygamber SAS Efendimiz... Dediler ki:

“—Biz Bedir’deyken 313 kişi, üç misli fazla düşmanı yendik. Filanca harpte böyle galebe çaldık. Mekke’yi de fethettik. Bizim karşıımızda kim durabilir? Bizim bu orduyu kimse yenemez!” gibi düşündüler.

Gururlandılar, adetlerinin çokluđuna güvendiler.

Zafer adedin çokluğunda değil. Zaferi Allah veriyor. Yardımı Allah veriyor. Kimin hatırına veriyor? Bazen o ordunun içindeki en zayıf, bîçare kimsenin adına veriyor. Bazen bir yoksul, fakir yetimin hatırına veriyor.

Kibirleince, Huneyn gazvesinde öyle perişan oldu ki sahabe-i kirâm, dünya başlarına dar geldi.

Onun için, hiç kibirlenmeye gelmez. Hiç kendinden bir şey ummaya, kendisinde bir şey var sanmaya, çalım satmaya gelmez. Boynunu bükecek, haddini bilecek, Allah'a ilticâ edecek. Allah yardım eder. Etmiş. Tarih boyunca etmiş. Edilmediđi zamanlar da İslâmî emirlere uyulmadığındandır, buyruk tutulmadığındandır, işler ters düşünöldüğündendir, Allah rızası için yapılmadığındandır. İncelenirse hepsi görülür.

Bizim bugünkü sıkıntılarımız da Allah'ın yolundan ayrıldığımızdandır. Allah'ı darılttıracak, rızasına uygun olmayacak işler yaptığımızdandır. Yađmur yağmıyor, mahsul bereketsiz, Türkiye bir türlü borçtan kurtulmuyor, düşmanlar her yerden saldırıyor... Bulgarlar'la mı uğraşacaksınız, Yunanlılar'la mı uğraşacaksınız, İranlılar'la mı uğraşacaksınız? Suriye'nin hâli nasıl? Kıbrıs'ta durum ne olacak?

Sen bir has müslüman olsan, sen bir ahiret adamı olsan, sen bir Allah ehli olsan, Allah'ın dostu olsan bak Allah hepsini nasıl halleder! Onlar müslüman olur da sana gelir yalvarırlar.

Veyahut Allah sana galebe verir, galibiyet nasib eder.

Ama müslümanlar bunu bilmediği için boyuna çekiyorlar. Cezanın, tokatın nereden geldiğinin farkında değil. Tokatı yedikçe topaç gibi dönüyor; hâlâ cezanın nereden geldiğinin farkında değil!

g. Konaklama Yerinde İki Rekât Namaz Kıldadı

Bu da yukarıdaki rivayet gibi ama başka bir râviden, başka bir kaynaktan gelmiş. Beyhakî Enes ibn-i Mâlik RA'dan rivayet etmiş:⁶

كَانَ إِذَا نَزَلَ مَنْزِلًا لَمْ يَرْتَحِلْ حَتَّى يُصَلِّيَ فِيهِ
رَكْعَتَيْنِ
(ق. عن أنس)

RE. 541/12 (*Kâne izâ nezele menzilen lem yertehil, hatta yusalliye fîhi rek'ateyn.*)
“Peygamber SAS Efendimiz bir konaklama yerine indi mi, orada iki rekât namaz kılmadan kalkıp gitmezdi.”

Efendimiz'in her hâli böyleydi. Hayatını bir okusanız, bizim hayatımız ne kadar kusurluymuş anlayacaksınız.

⁶ Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.253, no:10103; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.375, no:3441; Hatîb-i Bağdâdî, *el-Müttefik ve'l-Müfterik*, c.III, s.115, no:968; Enes ibn-i Mâlik RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.100, no:18157; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, s.197, no:6810.

h. Aynaya Bakınca Ettiği Dua

Enes ibn-i Mâlik RA şöyle rivayet ediyor:⁷

كَانَ إِذَا نَظَرَ وَجْهَهُ فِي الْمِرْأَةِ قَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
سَوَّى خَلْقِي فَعَدَّلَهُ وَكَرَّمَ صُورَةَ وَجْهِهِ فَحَسَّنَهَا
وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ

(طس. ابن السنى عن أنس)

RE. 541/13 (*Kâne izâ nazara vechehû fi'l-mir'âti, kâl: El-hamdü li'llâhi'llezî sevvâ halkî feaddelehû, ve kerreme sûrete vechî fehassenehâ, ve cealenî mine'l-müslimîn.*)

Peygamber SAS aynada kendi şöyle mübarek cemâlini gördüğü zaman buyururlardı:

(*El-hamdü li'llâhi'llezî sevvâ halkî feaddelehû*) “Benim yaradılışımı, bedenimi, vücudumu teşkilâtlandıran ve mütenâsip yapan Allah’a hamd olsun!”

Bir insanın her şeyi yerli yerinde olsa, susak gibi kocaman bir burnu olsa ne olur?

“— Olmaz, çirkin olur. Herkes güler. Gülmemesi lazım ama...”

Her şey güzel olsa da ağzı çok kocaman olsa?
“—Olmaz.”

⁷ Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.240, no:787; İbnü's-Sinnî, *Amelü'l-Yevm ve'l-Leyleh*, c.I, s.313, no:164; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.201. no:17145; Enes ibn-i Mâlik RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.124, no:18300; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, s.197, no:6811.

Gözleri çok küçük olsa? “—Olmaz.”

Şöyle olsa olmaz, böyle olsa olmaz... Efendimiz buyuruyor ki:

“—Benim bedenimi teşkilâtlandırıp, güzel yaratıp da hepsine mûtedil, güzel bir insicam içinde şekil veren Allah’a hamd olsun! (Ve kerreme sûrete vechî fehassenehâ) Ve yüzümün görünüşünü asil kılıp da güzelleştiren Allah’a hamd olsun! (Ve cealenî mine’lmüslimîn) Ve beni müslümanlardan kılan, müslüman eden Allah’a hamd olsun!” diye dua ederdi.

Demek ki insan baktığı şeye ibret gözüyle bakacak. Gördüğü şeyin, nimetin, ikrâmın kimden olduğunu bilecek, ikrâmın sahibine teşekkür edecek.

Aynaya bakıyorsun, gözün görüyor. Bu bir nimet değil mi?

Yüzüne bakıyorsun. Allah seni güzel yaratmış; çirkin, abus yaratmamış. Bu bir nimet değil mi?

Sonra, Allah seni müslüman yaratmış. Bu nimetlerin en büyüğü değil mi?

Çünkü müslüman olan cennete gidecek. Müslüman olmayan cehenneme gidecek, cayır cayır, ebedî yanacak. Bir gün değil, iki gün değil, bir ömür değil, beş ömür değil; ebediyyen cayır cayır yanacak.

كُلَّمَا نَضِجَتْ جُلُودُهُمْ بَدَّلْنَاهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا
لِيَذُوقُوا الْعَذَابًا

(*Küllemâ nadicet culûdühüm beddelnâhum culûden gayrahâ liyezûku'l-azâb*) “Derileri çatır çatır yanıp, vıcır vıcır böyle yağları fışkırdığı zaman Allah tekrar değiştirecek, tazeleyecek derilerini, azabı tekrar çeक्सinler diye yine yakacak.” (Nisâ, 4/56)

لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ

عَذَابِهَا

(فاطر: ٣٦)

(*Lâ yukdâ aleyhim feyemûtû ve lâ yuhaffefu anhüm min azâbihâ*) “Cehennemde ölmek de yok. Ölse kurtuluş olacak, ölmek yok. Ölmek yok cezayı çeक्सinler diye.” (Fâtır, 35/36)

Azapta rahat edemeyecekler ki bir nefes alsınlar! Devamlı azap, devamlı yaşam, devamlı ölümden beter bir işkence, devamlı Allah’ın cezası gelecek...

“—Neden?”

Bu dünyada Allah’ın emirlerine uymadıkları için.

Müslüman olmak nimetlerin en büyüğü. Sen bu güzelliği görünce hamd edeceksin, şükredeceksin. Efendimiz öyle yapıyor. Aynaya baktığı zaman:

“—Yüzümü güzel yaratan, şeklimi şemâilimi mütenâsip yaratan, beni müslüman yaratan Allah’a hamd olsun!” diye ne güzel dua ediyor.

Sen de her baktığın yere ibret nazarı ile bakacaksın.

Niyâzî-i Mısrî'nin güzel bir beyiti vardır. Mehmed Zâhid Kotku Hocamız kitaplarına aldığından, herhalde oralarda okumuşsunuzdur, bilirsiniz. Diyor ki:

Bir göz ki anın olmaya ibret nazarında; Ol düşmanıdır sahibinin baş üzerinde...

“Bir göz ki ibretle etrafa bakmıyor, bakışında ibret bulunmuyor, etrafında gördüğü şeylerden ibret almıyor; bu göz başı üzerinde o adamın kendisinin düşmanıdır. Başı üzerine gelmiş, buraya yerleşmiş iki tane düşman...”

Neden? Etrafa ibretle bakmıyor. Günaha bakıyor, harama bakıyor, boyuna günah kazandırıyor. Adamın düşmanı değil de ne; sahibinin başı üzerinde düşmanı işte! Ne güzel söylemiş.

Kulak ki öğüt almaya her dinlediğinden; Akıt ana sen kurşunu hemen deliğinden...

“Bir kulak ki haktan, hakikatten ibret almaz; onun deliğine hemen kurşun akıt.” diyor. Tıkansın. İşe yaramıyor. O delik ne işe yarar! Hakkı dinlemiyor, hayrı anlamıyor, söz dinlemiyor, nasihat kabul etmiyor... Doldur, kurşun dök; dunsun, tıkansın diye şiirinde devam etmiş. Her âzânın hakkında bir beyiti var.

Onun için, Efendimiz SAS de bu hadîs-i şerîfte bize baktığımız şeyden ibret almamızı öğretiyor.

Efendimiz dünyanın en güzel insanıydı.

Hani insan beğendiği insanı güzel görür ya, öyle değil; çok güzeldi. Sima olarak, Kureyş zaten çok güzel simalı insanlardı. O güzelliğin bir kısmı mesela Abdullah ibn-i Abbas RA'da vardı. Peygamber Efendimiz'in dedeleri de öyleymiş. Hatta yaşlı bir zat:

“—Şu oturan genç kimdir?” diye soruyor. Diyorlar ki:

“—Bu İbn-i Abbas RA'dır.”

O zaman 17-18 yaşlarında bir genç kimse...

“—Abdulmuttalib de böyleydi. Bunun gibi pırıl pırıl, güzel yüzlüydü.” diye söylüyor.

Yani dededen, babadan öyle güzel yüzlüydüler.

Peygamber SAS Efendimiz'in babası Abdullah, sokaklardan geçerken güzelliğinden kadınlar ona şiir yazarlardı, “Bizimle evlense!” diye can atarlardı. Lafta değil. Allah o sülaleye Hz. Âdem AS'dan itibaren bir nur vermiş. O nur nesilden nesile intikal etmiş, Rasûlullah Efendimiz'de sahibini bulmuş.

Birisi diyor ki:

“—Rasûlullah'ın yüzü kılıç gibi parlardı.” Ötekisi diyor ki:

“—Ne kılıç gibisi! Ay gibiydi, güneş gibiydi!” diyor.

Öyleydi. Yüzü pırıl pırıl, dişleri pırıl pırıl, kokusu mis kokusu... Her hâli güzel, her şeyi güzeldi.

Tabii aynaya baktığı zaman, aynada o yüzünün güzelliği karşısında iki şey olabilir. Hani masalarda cadalozun birisi aynada bakarmış

da:

“—Ayna söyle bakalım, dünyada benden daha güzel bir kimse var mı?” dermiş, kibirlenirmiş.

O masalda öyle de... Bak, Peygamber Efendimiz aynaya nasıl bakılacağını bize öğretiyor: Aynada gördüğü güzelliğe hamd edecek, şükredecek. Allah'ın kendisine o nimeti verdiğini bilecek. En büyük nimetin de İslâm nimeti olduğunu bilecek.

İnsan parasını kaptırmamak için bin bir türlü tedbir alıyor. Çantanın içine koyuyor, cebine tabanca yerleştiriyor. Bir yerden bir yere götüreceği zaman “Ben bu çantayı kaptırmayayım.” diye yanına arkadaşlar alıyor, taksiye biniyor, otobüse binmiyor, her türlü tedbiri alıyor da, en kıymetli iman cevheri, iman ve İslâm'ı kaptırmamak için tedbir almıyor.

Evlatlarının bu cevherden mahrum yetişmesini engelleyecek tedbiri almıyor. Nasıl olursa olsun... Bale artisti olsun, film artisti olsun, sazıcı olsun, şarkıcı olsun, barcı olsun, meyhaneci olsun... Para getirsin de... Para, para, para... Para getirsin de ne yaparsa yapsın.

“—Senin oğlun ne iş yapar.”

Altında Mercedes'i var. Afyon kaçakçılığı yapıyor!

Ne yaparsa yapsın, para gelsin de... Millet başka şeye aldıracağı yok. Namuslu, helal para kazanmak fikri ne oldu?

(İnnâ li'llâhi ve innâ ileyhi râciûn) Bir zamanlar

öyle bir fikir, duygu vardı. Müslümanların azalmasıyla beraber o duygu da azaldı

azaldı, neredeyse kabirde, neredeyse dünya üzerinde öyle bir şey yok. Helal para kazanmak fikri neredeyse müzelerde kaldı. Herkes şimdi haramı, deveyi sanki hamuduyla yutar gibi yutuyor. “Bunun boğazı bu kadar geniş miydi? Bu kadar şey nasıl sığıyor?” diye hayret ediyorsun. Deveyi hamuduyla yutuyor.

Bizim Sapanca’daki evimizde küçücük bir bahçemiz var. 40-50 m2 bir şey. Komşulardan bir tanesi diyor ki:

“—Biz buraya gül ekmiştik, sümbül ekmiştik, zambak ekmiştik. Siz seyahatleydiniz ya, gelince zambakları görün!” diye.

Fidanları, soğanlarıyla çiçekleri almışlar gitmişler. Bu sokağın üstü değil, arka taraf... Neden?

Haram helâl fikri has müslümanlarda kaldı, çok insanda kalmadı. Çoğu haramı helali unuttu.

Büyüklerden bir tanesi —evliyâullahtan bir zat— vefat eden bir insanın başında duruyor, bekliyor, ona dua ediyor; imanla göçsün diye telkinde bulunuyor. Geceymiş, mum yanıyor. Vefat eder etmez mumu söndürüyor.

Diyorlar ki:

“—Ne söndürüyorsun? Acelen ne?”

“—Şimdi bu adam vefat eder etmez mal vârislerin oldu. Bakalım vârislerin rızası var mı?” diyor.

O zamana kadar o mum o hastanındı da, ölünce başkasının oldu.

Bir arkadaşının evinde oturuyorlar. Ev sahibi alışverişe gitmiş. Kâğıt kalem lazım oluyor.

“—Efendim bu bir şey demez, ev sahibi sizi seviyor, size sonsuz saygısı var. Biz kâğıt kalemi bulalım, getirelim, yazın” diyorlar.

“—Yok. Şimdi bilmiyoruz. O çarşıya gitti, ya orada öldüyse? O zaman mal onun olmaz. Burada olsaydı alırdık. Ama çarşıya gitti. Ya öldüyse? Ben öyle şüpheli işe girmem.” diyor.

Şüpheliden kaçınmışlar.

Şüpheliden bile kaçınmaya ne derler? Vera’ derler. “Vera’ sahibi insan” derler.

Şimdi ne vera’ kaldı ne takvâ kaldı ne düz Müslümanlık kaldı. “—Benim hakkım budur, hakkımı alırım.”

Hakkına razı olan da kalmadı. Nereden gelirse gelsin, deveyi hamuduyla yutuyor.

“—Devlet malı deniz, yemeyen domuz.”

Ye babam ye! Bu felsefeyle boyuna çok kimse rüşvet peşinde...

“—Şu işi yapsana...”

“—Kaç milyon vereceksin?”

“—Şu vesikayı versene...”

“—Ne kadar para vereceksin?”

Her şey bu hâle döndürülmeye çalışılıyor.

Kim kurtaracak bu memleketi?

Namuslu insan, mü'min insan kurtaracak.

Sen mü'min insanı düşman yerine koyarsan, idareye yanaştırmazsan ne olur?

Memleket batar. Batacağı zaman aklın başına gelir de "İmdat!" diye bağırsın ama iş işten geçmiş olur.

Onun için, müslümanın kıymetini bilmek lazım. İslâm'ın kıymetini bilmek lazım! Evlatlarımızın has müslüman olması için sizin, İslâm'ın kadrini kıymetini bilen insanların varını yoğunu vermesi lazım!

"—Benim çocuğumun iyi müslüman olması için ben ne yapmam gerekiyorsa yapayım." diye gece gündüz onu düşünmesi lazım!

Millet şimdi hiç onu düşünmüyor. Para nereden gelecek, onu düşünüyor. Ne faiz, ne haram, ne helâl...

Babası diyor ki;

"—Evlâdım, kazancımız çok fazla değil. Şu lokantaya, şu otomobillerin yanaşıp da göl kenarında yemek yediği yere içki koyarsak parayı çok kazanırız."

"—Baba, ya sen hacısın, içki konulur mu buraya?"

"—Ne yapalım, içki olmadığı için müşteri gelmiyor, çok para kazanamıyoruz. Koymamız lazım!"

Çocuk diyor ki:

"—Baba, bir tercih yap. Ya çok para kazanmayı tercih edersen, buraya içkiyi koyarsın, o zaman

ben giderim, ben bu evde durmam artık; ya da evlâdını istiyorsan buraya içkiyi koymazsın. İçkiyi koydun mu ben burada durmam.”

Allah bize imanlı olmayı nasip etsin... İmandan ayırmasın...

i. Peygamber SAS'ın Bazı Adetleri

Bir rivayet de aşağıda, biraz daha uzun cümleleri var. Onu da okuyalım. Râvi İbn-i Abbas RA Efendimiz hakkında diyor ki:⁸

كَانَ إِذَا نَظَرَ فِي الْمِرَاةِ قَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي حَسَّنَ
خَلْقِي وَخُلُقِي وَزَانَ مِنِّي مَا شَانَ مِنْ غَيْرِي وَإِذَا
اِكْتَحَلَ جَعَلَ فِي عَيْنِ اثْنَتَيْنِ وَوَاحِدَةً بَيْنَهُمَا
وَكَانَ إِذَا لَبَسَ نَعْلَيْهِ بَدَأَ بِالْيَمِينِ وَإِذَا خَلَعَ خَلَعَ
الْيُسْرَى وَكَانَ إِذَا دَخَلَ الْمَسْجِدَ أَدْخَلَ رِجْلَهُ
الْيُمْنَى وَكَانَ يُحِبُّ التَّيْمُنَ فِي كُلِّ شَيْءٍ أَخَذَ
وَعَطَاءً

(ع. طب. عن ابن عباس)

RE. 441/14 (*Kâne izâ nazara fi'l-mir'âti, kâle: El-hamdü li'llâhi'llezî hassene halkî, ve*

⁸ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.X, s.314, no:10766; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IV, s.478, no:2611; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.IV, s.61; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.III, s.116; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.124, no:18301; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, s.197, no:6812.

hulukî, ve zâne minnî mâ şâne min gayrî; ve izâ'ktehale ceale fîaynin isneteyni ve vâhideten beynehümâ; ve kâne izâ lebise na'leyhi bedee bi'l-yemîni ve izâ halea halea'l-yüsrâ; ve kâne izâ dehale'l-mescide edhale riclehu'l-yümnâ; ve kâne yuhibu't-teyemmüne fî-küllü şey'in, ahzin ve atâin.)

Uzun hadîs-i şerîfin cümlelerini bir bir açıklayalım! Efendimiz'in îtiyâdı, âdeti nasılmış:

(Kâne izâ nazara fi'l-mir'âti, kâle) Aynaya baktığı zaman derdi ki: *(El-hamdü lil'lâhi'llezî hassene halkî, ve hulukî)* “Benim bedenimi ve ahlâkımı güzel yaratan Allah’a hamd olsun.”

Bedeni güzel; yüzü, kaşu, gözü, kirpiğı, her şeyi güzel. Ahlâkı da güzeller güzeli.

“—Benim ahlâkımı da bedenimi de güzel yaratan Allah’a hamd olsun.” derdi. Yukarıdaki rivayete benziyor.

(Ve zâne minnî mâ şâne min gayrî) “Bazılarında kötü olan durumu bende güzel yapan, beni zînetlendiren Allah’a hamd olsun!” derdi.

Çünkü insan farkı fark etmeli. Allah sana şu nimeti vermiş, el-hamdü lillâh; başkasına vermemiş. Mesela Ağustos'ta güneş büyük bir nimet. Avrupalılar arabalarına atlayıp... Buraya gelirken yol boyunca gördük. İspanyol'u, İtalyan'ı, Alman'ı gelmiş... Bakıyorum, bizim müslüman işçiler değil; turist gelmiş.

Neden?

Burada güneş var diye gelmiş.

Güneş bir nimet. Meyveler bir nimet. Karpuzlar kocaman kocaman, bıçak vurdun mu bıçağın önünde patır patır ayrılıp gidiyor; bir nimet. Üzümler kehribar gibi sarı sarı; bir nimet. Elmalar kocaman kocaman; bir nimet...

Irak'ta elmanın tanesi 4-5 bin liraymış. Bir elma! Sen burada yüzüne bakmıyorsun ama büyük nimet. Bu nimetlerin kıymetini bilmek lazım. Kutuplarda altı ay güneş görünmüyor. Adamlar buzdan yapılmış kulübelerde yaşıyorlar. Senin memleketinde hava güzel, su güzel, manzara güzel, orman güzel, deniz güzel, her şey güzel. Hamd etmek lazım.

Efendimiz ne yapardı?

Aynaya baktığı zaman; “Benim vücudumu da yaradılışımı da bedenimi de ahlâkımı da güzel eden ve başkalarında, benden gayride kötü olan şeyi bende güzel yapan, ziynetli yapan Allah'a hamd olsun.” derdi.

Allah kimisini çirkin ediyor. Kimisini başka başka hastalıklarla hasta edebiliyor. Onun için, o farkı anlayıp kendisine yapılan ikrâmın farkında olup ona hamd etmek, şükretmek lazım. Öyle yapardı.

(Ve ize'ktehale ceale fî aynin isneteyni ve vâhideten beynehümâ) “Peygamber Efendimiz sürme sürerdi. Bir gözüne iki tane, bir tanesine bir tane yapardı.”

Sürme çekmek; birtakım sürme malzemesini gözlerinin altına, kirpiklerinin dibine çekmek... Peygamber Efendimiz sürme çekerdi. Sürme çekmek gerekli. Neden?

Suudi Arabistan'da radyasyon çok fazla, güneş çok fazla. Burada nasıl güneş gözlüğü takmadan bazı sarışın kimseler bakamıyor. Sürme çekildiği zaman gözleri kuvvetlendiriyor. Zararları engelliyor. Orasını karartıyor, kirpikleri koyulaştırıyor.

Güneşin menfî tesirlerinden orada insanların gözleri kör olabiliyor, onlara karşı şifa oluyor. Onun için, Peygamber Efendimiz sürme çekti; sünnettir. Hatta görürsünüz, burada sünnet-i seniyyeyi bilen bazı yaşlı kimseler sürme çekerler, şaşırırsın:

“—Aa! Sürmeyi erkekler çeker mi?” dersin.

Kadınların dışarıda süslenmesi yok ki! Bize o kadar ters yutturmuşlar ki işleri... Millet sürme çekmek, koku sürmek kadına ait sanıyor.

Bizim müslüman kardeşlerden bir tanesi güzel koku sürünmüş, tıp fakültesinde salona girmiş. Profesör de edalı, çalımlı, salonun kapısından ders saati başlayınca girmiş içeriye. Tazı gibi ortalığı bir koklamış... Güzel koku kokuyor.

“—Kim süründü bunu?” demiş. Anlamış, müslüman kokusu... Paris parfümü olsa farklı. Kızların sürdüğü olsa ona bir şey yok, ona bir şey demez.

“—Kim süründü bunu?” demiş. Çocuk da kalkmış;

“—Ben süründüm efendim.”

Bütün sınıf kah kah gülmüş, profesör gülmüş.

“—Ya erkekler koku sürer mi?” demiş.

Evet, erkekler koku sürer. Kadın koku sürüp

de dışarıya çıkarsa, onun kokusunu başkaları duydukça herkes ona lanet eder, melekler ona lanet eder. Akşama kadar lanet yüklü olarak dolaşır, eve öyle gelir. İslâm kötülüğü engellerken öyle engelliyor ki, kadın dışarıya çıkarken koku süremez. Evine misafir gelir, kadına koku ikram edemezsin, gülsuyu ikram edemezsin.

Neden? Elleri gül kokar, dışarıda günaha girer diye.

Kendi evinde sürünebilir. Yasak değil. Dışarıda süremez. Fitne olmasın, fesat olmasın, terslik olmasın, başkasının gönlü çelinmesin diye İslâm işi temelinden halletmiştir.

Kadın örtünür. Neden?

“—Ya bu çarşaf da güzel değil, yakışıklı değil.”

Yakışıklı giyinsin de cümle âlem kendisine mi baksın istiyorsun? Elbet yakışıklı olmayacak. Kadın güzelliklerini örtüyor. Adamlar görmesin diye güzelliklerini perdeliyor. Senin hoşuna gidecek kıyafetle giyinmiyor ki.

Batılı neresine dikkati çekmek istiyorsa pırlantayı orasına takıyor. Neresini göstermek istiyorsa havuz gibi orasını açıyor. Yırtmacını kenardan yapıyor... vs.

Neden? O Batılı bâtıl yolda da ondan. Cehennem yolcusu, cehennem kütüğü o...

Sen müslümansın, senin her şeyin değişik.

Peygamber Efendimiz sürme de çekerdi. Birisine iki, birisine tek yapardı. Bir elbise giydiği zaman sağ elinden başlardı.

“—Aa! Hocam, ben filanca kişiyi hatırlıyorum; sol elle giyiyor...”

Peygamber Efendimiz sağ eliyle başlardı. Benim numunem, örneğim Peygamber Efendimiz.

“—Âdâb-ı muâşerette söyleymiş, böyleymiş...”

O âdâb-ı muâşeret senin başında paralansın! Benim âdâb-ı muâşeretim sağ... Biz Kur’ân-ı Kerîm’in, Peygamber Efendimiz’in yolunda giden insanlarız. Bizim örneğimiz onlar.

Efendimiz pabucunu giyeceği zaman sağ ayağını giyerdi, ondan sonra sol ayağını giyerdi, besmeleyle... Ve çıkartacağı zaman önce sol ayağını çıkartırdı, sonra sağ ayağını çıkartırdı. Çıkartmada giymenin tersi; önce solu çıkartırdı, sonra sağ ayağını çıkartırdı.

Mescide girdiği zaman ilk önce sağ ayağını atarak girerdi.

Bakıyorum, bazı bilgili ihtiyar amcalar var burada; kapıya geliyor, tam eşikten içeri girecek, bir duraklıyor, ayağını ayarlıyor, (*Bi’smi’llâhi’r-rahmâni’r-rahîm*) diyor, sağ ayağını atıyor.

Neden? Peygamber Efendimiz iyi yere girerken, mescide girerken, evine girerken sağ ayağı ile girerdi. Ona dikkat ederdi.

Duası da vardır. Peygamber Efendimiz mescide girerken:⁹

⁹ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.488, no:763; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.283, no:26460; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.I, s.338, no:3431; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.XII, s.121, no:6754; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LXX, s.13; Hz. Fâtımatü’zZehrâ RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.VII, s.61, no:17962; *Câmiü’s-Sağîr*, c.II, s.187,

بِسْمِ اللّٰهِ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُوْلِ اللّٰهِ اللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِي
ذُنُوْبِي وَاَفْتَحْ لِيْ اَبْوَابَ رَحْمَتِكَ

(*Bi'smi'llâh, ve's-selâmu alâ rasûli'llah. Allâhümma'ğfirlî zünûbi, ve'ftah lî ebvâbe rahmetik.*) “Allah’ın adıyla, Allah’ın Rasulü’ne selâm olsun! Allah’ım, benim günahlarımı bağışla, bana rahmetinin kapıları aç...” diye dua ederek, sağ ayağı ile girerdi.

“—Mescidden çıkarken nasıl çıkacak?” Sol ayağı ile çıkacak; çünkü güzel yerden çıkıyor. Yüznumaraya girerken nasıl girecek?

Sol ayağı ile girecek. Farkı var.

Mescide girerken sağ ayağıyla, yüznumaraya girerken sol ayağıyla. Burada onlar yazmıyor ama, “Mescide girdiği zaman sağ ayağını atardı.” diye bildiriyor.

(*Ve kâne yuhibu't-teyemmüne fî külli şey'in, ahzin ve atâin*) “Almada, vermede, her şeyde sağ eliyle yapmayı severdi.”

“—Hocam, iyi ama şimdi ben biraz burs kazandım, Amerika’ya gideceğim, Avrupa’da okuyacağım. Orada biraz onların âdâb-ı muâşereti neymiş diye âdâb-ı muâşeret kitaplarını açıp okuyorum. Yemek yemenin âdâbını filan anlatıyorlar. Orada; ‘Bıçak sağ tarafa konulacak, çatal sol tarafa konulacak. Çatalı ete batıracaksın, bıçakla keseceksin, sol elinle yiyeceksin...’ diye anlatılıyor. Ne yapalım?”

O onların bozuntuları, kuruntuları.

Sen ne yapacaksın? Sen sağ elinle yiyeceksin, besmeleyle yiyeceksin, arkasından dua edeceksin. Senin müslüman olduğun her hâlinden belli olacak.

“—Ayıplamazlar mı hocam?”

Sen “Onlar ayıplamazlar mı?” diye düşüneceğine, “Ben ters iş yaparsam Rasûlüllah darılmaz mı?” diye düşünsene! “Allah razı olmazsa, benim hâlîm nice olur?” diye düşünsene! Allah’tan korkmuyorsun, insanlardan korkuyorsun.

Hem onlar ayıplamazlar; sen kendi hasletlerinle, kendi örfünle, sapasağlam kendi örfünü, İslâm’ı temsil etsen onlar hayran kalırlar, memnun olurlar.

Onlar kendileri gibi olan insanları çok görmüşler, bıkmışlar. Onlar geliyorlar bizim memleket; geçen gün Süleymaniye’ye Hocamızı ziyarete gittim, baktım oraya gelmişler kabirlerin resimlerini çekiyorlar. Müslümanların resimlerini çekiyorlar. Neden? Değişik, onu anlamak istiyor, merak ediyor, görmek istiyor.

Sen ona öğret:

“—Bak biz müslümanlar böyleyiz. Haram yemeyiz, sağ elimizle başlarız, içki içmeyiz. Bizim dinimiz böyledir. Bu kadar helal meşrubat varken ne diye insanın aklını alıp götüren içkiyi içeyim?” de...

Adam içkiyi içti mi sağa sola yılışmaya, yalpalamaya başlıyor, vuruyor, kırıyor. Veyahut çeşit çeşit rezaletler filan oluyor. Ne diye ben öyle aklımı alıp götüren şeyi içeyim.

Ben helal meşrubatlardan içerim. Meyve suları içerim, süt içerim, ayran içerim. Bu kadar helalin arasında gide gide, bula bula insanlar haramları mı buluyorlar. Ne zıkkımdır! Ne olursa olsun, ne kadar tatlı, hoş olursa olsun bu kadar güzel tatlı varken, şu

kadar boylu boyunca sıralanmış helâller varken bizimki gidiyor, yolu eğriyor, haramı içiyor. Olacak şey mi? “—Ah hocam bu içkinin içinde ne safa var bir bilsen!” “—O içkiyi içmenin arkasından ne azap var bir bilsen! Cehennemde ne kadar yanacaksın bir bilsen!”

j. Peygamber SAS’ın Kâbe’yi Görünce Ettiği Dua

Taberânî Huzeyfe ibn-i Esid RA’dan şöyle rivayet ediyor:¹⁰

كَانَ إِذَا نَظَرَ إِلَى الْبَيْتِ قَالَ اللَّهُمَّ زِدْ بَيْتَكَ هَذَا
تَشْرِيفًا وَتَعْظِيمًا وَتَكْرِيمًا وَبِرًّا وَمَهَابَةً

(طب. عن حذيفة بن أسيد)

RE. 541/15 (*Kâne izâ nazara fi’l-beyt, kâl: Allâhümme zid beyteke hâza teşrîfen, ve ta’zîmen, ve tekrîmen, ve birren, ve mehabeten.*)

¹⁰ Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.III, s.181,no:3053; Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.VI, s.183, no:6132; Heysemî, *Mecmaü’z-Zevâid*, c.III, s.535, no:5462; Taberânî, *Dua*, c.I, s.268, no:854; Huzeyfe ibn-i Esid RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.VII, s.92, no:18112; *Câmiü’s-Sağîr*, c.II, s.197, no:6813.

(*Kâne izâ nazara fi'l-beyt, kâl*) Peygamber SAS Mescid-i Haram'a girip Kâbe-i Müşerrefe'nin karşısına gelince, kapılarından girip de o Kâbe-i Müşerrefe'yi görünce şöyle dua ederdi:

(*Allâhümme*) “Ey benim yüce Rabbim! (*Zid beyteke hâzâ*) Şu mübarek evinin, bu beytinin (*teşrîfen*) şerefini, (*ve ta'zîmen*) azametini, (*ve tekrîmen*) asaletini, (*ve birren*) iyiliğini, (*ve mehâbeten*) ve heybetini artır.” diye dua ederdi.

Beyt derken Kâbe'yi, kara örtülü, üstü işlemeli, kıblegâhımız olan mübarek binayı kastediyor. Hakikaten artır diyor. Bak sözünde de ne kadar tatlılık var. Ver demiyor, artır diyor. Zaten o mübarek evin şerefi var. Hadsiz hesapsız dünya üzerindeki en güzel, en şerefli bina... Zaten azameti var. Onu gördüğü zaman herkesin yüreği ağzına geliyor. Gözlerinden yaşlar boşalıyor. Zaten asaleti, kerameti, iyiliği, heybeti var.

“—Ya Rabbi! Sen bu beytinin şerefini, azametini, kerametini, iyiliğini, mehabetini artır.” diye ne zaman görse dua ederdi.

Allah-u Teàla Hazretleri o güzel diyarları helâl paralarla haclar, umreler yaparak gidip görmek, makbul ibadetler yapıp Rabbimizin rızasını kazanmak nasib eylesin...

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŐAN
27. 08. 1989 - İskenderpaŐa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİNE PDF olarak
ulaŐmak için tıklayınız.](#)

